

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 35358
Nom: Història de la Filosofia Medieval
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1012 - Grau en Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	2	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1012 - Grau en Filosofia	Història de la Filosofia Medieval	BÀSICA

COORDINACIÓ

RAGA ROSALENY VICENTE

BARES PARTAL JUAN DE DIOS

RESUM

Estudi de la filosofia medieval en el seu context històric, religiós, científic, social i cultural, des dels seus orígens en l'antiguitat tardana fins a l'inici de la crisi de l'escolàstica en el segle XIV i la transició al Renaixement en el segle XV.

A l'assignatura s'afavorirà el coneixement del marc normatiu i els principis fonamentals de la Llei Orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual. Es tractaran continguts en matèria de igualtat i amb perspectiva de gènere, i s'atendrà a les estratègies de prevenció, sensibilització i detecció de situacions de violència sexual a l'àmbit educatiu, alhora que s'integraran pràctiques docents d'actuació per a la prevenció i detecció de violències sexuals, en coordinació amb els recursos institucionals i protocols establerts per la UV.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.
No es requereixen coneixements específics previs.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1012 - Grau en Filosofia

Adquirir habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau d'autonomia creixent.

Adquirir la capacitat per plantejar i resoldre problemes, així com de prendre decisions, en un temps limitat.

Adquirir un coneixement bàsic dels problemes, els textos i els mètodes propis que ha desenvolupat la filosofia al llarg de la història, reconeixent-hi els possibles biaixos androcèntrics.

Apreciar l'autonomia i la independència de judici.

Capacitat de comunicació en una llengua estrangera.

Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.

Conèixer les idees i els arguments dels principals filòsofs i pensadors, extrets dels seus textos, així com la investigació de les seues diverses tradicions i escoles, identificant-hi els possibles biaixos androcèntrics.

Estimar positivament el pensament original i creatiu.

Expressar amb precisió els resultats de l'anàlisi de problemes controvertits i complexos.

Identificar i avaluar amb claredat i rigor els arguments presentats en textos o exposats oralment.

Identificar les qüestions de fons que subjauen a qualsevol tipus de debat.

Manejar amb soltesa i eficàcia les diverses fonts d'informació: bibliogràfiques, electròniques i altres.

Manejar-se amb soltesa en l'estudi filosòfic d'àrees particulars de la investigació i de la praxi humana, com ara la ment, el coneixement, el llenguatge, la tecnologia, la ciència, la societat, la cultura, l'ètica, la política, el dret, la religió, la literatura, les arts i l'estètica, evitant els caires androcèntrics.

Saber aplicar els coneixements adquirits per aclarir o resoldre determinats problemes aliens al propi àmbit de coneixement.

Saber treballar en equip evitant la discriminació per raons de gènere.

Ser capaç d'aprenentatge autònom.

Ser capaç d'innovació i creativitat.

Ser capaç d'obtenir informació a partir de diferents fonts primàries i secundàries.

Ser capaç d'organitzar i planificar els temps de treball.

Ser respectuós amb la diferència i la pluralitat evitant la discriminació per raons de gènere.

Tenir capacitat de crítica i autocrítica.

Tenir capacitat de transmetre a altres (experts o no) informació, idees, problemes i solucions.

Tenir capacitat per analitzar, sintetitzar i interpretar dades rellevants d'indole cultural, social, política, ètica o científica, i d'emetre'n judicis reflexius des d'una perspectiva no androcèntrica.

Treballar amb un grau creixent d'automotivació i autoexigència.

Utilitzar i analitzar amb rigor terminologia filosòfica especialitzada.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El cristianisme i la filosofia pagana en l'Imperi romà

Paganisme y cristianisme en el món romà. El neoplatonisme: Plotí, Porfiri, Iàmblic, Procle.

2. L'Escola d'Alexandria i la patrística

La patrística. Orígens. Pseudo Dionís l' Areopagita.

3. El pensament llatí en l'Antiguitat tardana

Ambrós de Milà i Agustí d'Hipona. Boeci.

4. La filosofia islàmica

L'Islam y la filosofia. Al-kindi, Al-farabi i Avicenna. La filosofia islàmica en Al-Àndalus: Averrois. Altres pensadors andalusins.

5. La filosofia i els místics jueus medievals

Els filòsofs jueus: Avicèbró, Maimònides. La filosofia jueva medieval després de Maimònides. El misticisme i la Càbala.

6. La filosofia a l'Occident llatí del segle IX al XII

Joan Escot Eriúgena. Dialèctics i antidualèctics. Anselm de Canterbury. El problema dels universals. Pere Abelard. L'escola de Chartres. El misticisme: Bernat de Claravall. L'escola de Sant Víctor.

7. L'escolàstica cristiana del segle XIII

Les universitats medievals i les ordes mendicants. Agustanisme i neoplatonisme: Bonaventura. Els mestres d'Oxford. La cristianització de l'aristotelisme: Albert el Gran i Tomàs d'Aquino. Renovació de la filosofia franciscana: Joan Duns Escot

8. La crisi de l'escolàstica

Guillem d'Occam i el moviment occamista. El Mestre Eckhart. Marsili de Pàdua.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	5,00
Teoria	30,00
Seminari	15,00
Total hores	50,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00

Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	40,00
Preparació de classes	20,00
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	100,00

METODOLOGIA DOCENT

• Classes presencials: hi ha dues hores de classes teòriques, impartides pel professor, en les quals podran participar els/les estudiants.

• Preparació de classes teòriques: els/les estudiants han d'assistir a les classes teòriques havent llegit el material que, per a cada sessió, haja recomanat el professor, tant pel que fa als textos clàssics com a la bibliografia secundària bàsica. Aquest treball previ és imprescindible per a un bon aprofitament de les classes i per a una bona resolució dels eventuais exercicis que es puguin plantejar a classe.

• Classes pràctiques: bé de manera individual, bé en grups de treball reduïts, els/les alumnes han de preparar un tema o text prèviament triat i exposar-lo al grup. Aquesta exposició serà avaluada pel professor. A més, tot l'alumnat ha de realitzar un assaig o treball individual sobre el text o tema que el professor indique per a avaluar la pràctica.

• Tutories: hi ha dos tipus de tutories, unes de programades per a la preparació i supervisió del treball pràctic i d'altres per a consultes.

i d'altres per a consultes.

AVALUACIÓ

La composició de la nota final de l'assignatura té en compte tant els resultats de l'examen de la part teòrica de l'assignatura com l'activitat de l'alumne en la part pràctica i els treballs que realitze.

-L'examen de la part teòrica constitueix el 60% de la qualificació global de l'assignatura.

-Les activitats relatives a la part pràctica i els exercicis relacionats amb ella constitueixen el 30% de la nota de conjunt de l'assignatura.

-El 10% de restant de la puntuació global està compost per la nota d'altres treballs de tema lliure o proposats pel professor.

Per a poder afegir a la qualificació els resultats de la part pràctica i els treballs realitzats serà necessari que l'examen de la part teòrica estiga aprovat.

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats

conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentos (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

En cas de frau en l'examen, o de plagi total o parcial en qualsevol dels treballs lliurats, la qualificació global de l'assignatura serà de 0 (suspens).

BIBLIOGRAFIA

[Referències bàsiques]

- AGUSTÍ D'HIPONA. Confessions. Trad. Miquel Dolç. Barcelona: Proa, 2007.
- AGUSTÍN DE HIPONA. Confesiones. Trad. de José Cosgaya. Madrid: BAC, 2017.
- COPLESTON, Frederick. Historia de la Filosofía . Vol. II: De san Agustín a Escoto. Vol. III: De Ockham a Suárez. Trad. de Juan Carlos García Borrón. Barcelona: Ariel, 1971.
- CORBIN, H. Historia de la filosofía Islámica. Madrid: Trotta, 2000.
- DE LIBERA, Alain. Filosofía Medieval. Valencia: Publicacions de la Universitat de València, 2007.
- FERNÁNDEZ, CLEMENTE: Los filósofos medievales. Selección de textos. 2 vols. Madrid: BAC, 1979.
- GILSON, Étienne: La Filosofía en la Edad Media. Desde los orígenes patrísticos hasta el fin del siglo XIV. Trad. de Arsenio Pacios i Salvador Caballero. 2a ed. Madrid: Gredos, 1965.
- GILSON, Étienne: El espíritu de la filosofía medieval. Madrid: Rialp, 2004.
- PARAIN, Brice (ed.). Historia de la Filosofía. Vol. III: Del mundo romano al Islam medieval. Vol. IV: La filosofía medieval en Occidente. Trad. de Pilar Muñoz, José Mª Álvarez, Pilar López Máñez i Lourdes Ortiz. Madrid: Siglo XXI, 1972-74.
- QUASTEN, Johannes: Patrología. 2 vol. Trad. Ignacio Oñatibia. 5a ed. Madrid: B.A.C., 1994.
- RAMÓN GUERRERO, Rafael. Historia de la filosofía medieval. Madrid: Akal, 2002.

[Referències complementàries]

- ABBAGNANO, Nicolás. Historia de la Filosofía. Vol. I: Filosofía antigua. Filosofía patrística. Filosofía escolástica. Trad. de Juan Estelrich i J. Pérez Ballestar. 2a ed. Barcelona: Montaner i Simón, 1973.
- BEUCHOT, M: Historia de la filosofía medieval. México: FCE, 2013.
- BRÉHIER, Émile. La filosofía en la Edad Media. Trad. de José López Pérez. México: UTEHA, 1959.
- CANALS, F., Historia de la filosofía Medieval, Barcelona: Herder, 1982.
- CRUZ HERNÁNDEZ, Miguel. Historia del pensamiento en el mundo islámico. Vol. I: Desde los orígenes hasta el siglo XII en Oriente. Vol. II: El pensamiento de al-Ándalus (siglos IX-XIV) . Vol. III. El pensamiento islámico desde Ibn Jaldún hasta nuestros días. Madrid: Alianza, 1996.

- GUERRERO, R. R. Historia de la filosofía medieval, Madrid: Akal, 1999.
- HEINZMANN, R.: La filosofía de la Edad Media, Barcelona;Herder, 1995.
- JAEGER, Werner. Cristianismo primitivo y paideia griega. Trad. de Elsa Cecilia Frost. México: F.C. E., 1965.za, 1996.
- LIBERA, A. de, Pensar en la Edad Media, Barcelona, Anthropos, 2000.
- PARAIN, B. (ed.), La filosofía medieval en Occidente, Madrid, Siglo XXI, 1990.
- SARANYANA, J.I., La filosofía medieval. Desde sus orígenes patrísticos hasta la escolástica barroca, Pamplona, Eunsa, 2011.
- WEINBERG, Julius. Breve historia de la filosofía medieval. Trad. de Carlos Laguna. Madrid: Cátedra, 1987.